

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 25 listopada 2024 r.

Poz. 9520

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.374.2024.8

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 20 listopada 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

orzekam

nieważność § 1 ust. 1, § 3 ust. 1 w zakresie zwrotów: „W przypadkach szczególnie uzasadnionych,” i „na jej wniosek lub wniosek pracownika socjalnego,” § 4 oraz § 5 w zakresie zwrotu: „w terminie do 15. dnia miesiąca następnego po miesiącu, w którym świadczone usługi wsparcia krótkoterminowego” uchwały nr VIII/50/24 Rady Miejskiej Kościana z dnia 24 października 2024 r. w sprawie usług wsparcia krótkoterminowego - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 24 października 2024 r. Rada Miejska Kościana podjęła uchwałę nr VIII/50/24 w sprawie usług wsparcia krótkoterminowego, dalej: "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 97a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 28 października 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru, stwierdził co następuje:

Badana uchwała została podjęta w oparciu o przepis art. 97a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, ze zm.), dalej "u.p.s.", zgodnie z którym: "Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunki odpłatności za te usługi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania".

Uchwała podejmowana na podstawie art. 97a ust. 2 u.p.s. stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U.Nr 78, poz. 483, ze zm.), zwanej dalej "Konstytucją RP", organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji RP obliuguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji RP wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11; CBOSA). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez

pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Rada Miejska Kościana w ww. uchwale postanowiła w § 1 ust. 1, że: „Usługi wsparcia krótkoterminowego mogą być przyznane osobie, która ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymaga doraźnej pomocy w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, ze względu na czasowe ograniczenie możliwości zapewnienia właściwego wsparcia w miejscu zamieszkania przez osoby na co dzień sprawujące opiekę nad tą osobą.”.

Organ nadzoru podkreśla, że art. 55a ust. 3 u.p.s. reguluje kwestie dotyczące ustalenia zakresu podmiotowego usług wsparcia krótkoterminowego, a przepis § 1 ust. 1 uchwały stanowi nieuzasadnione powtórzenie przepisu u.p.s. co stanowi istotne naruszenie prawa. Jak wynika z uzasadnienia wyroku NSA z dnia 30 sierpnia 2019 r., sygn. akt II OSK 2376/18, CBOSA, „powtórzenie regulacji ustawowych bądź ich modyfikacja i uzupełnienie przez przepisy gminne jest niezgodne z zasadami prawidłowej legislacji. Uchwała rady gminy nie może regulować jeszcze raz tego, co jest już zawarte w obowiązującej ustawie.”.

W § 3 ust. 1 uchwały rada uchwaliła: „W przypadkach szczególnie uzasadnionych, osoba, której przyznano świadczenie z pomocy społecznej w formie wsparcia krótkoterminowego, na jej wniosek lub wniosek pracownika socjalnego, może zostać całkowicie lub częściowo zwolniona z ponoszenia odpłatności za świadczone wsparcie krótkoterminowe.”.

Zdaniem organu nadzoru, przedmiotowy przepis w zakresie zwrotu: „W przypadkach szczególnie uzasadnionych” w sposób istotny narusza prawo. Rada gminy w zakresie zwolnienia od opłat za usługi wsparcia krótkoterminowego została upoważniona do określenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat, co oznacza, że warunki te muszą być określone w sposób jednoznaczny i muszą tworzyć katalog zamknięty. Takiego charakteru nie ma zwrot: „W przypadkach szczególnie uzasadnionych”. Rada, kierując się wytycznymi zawartymi w treści udzielonego jej upoważnienia do podjęcia uchwały, powinna uregulować w sposób precyzyjny materię podlegającą regulacji. Przepis uchwały winien być sformułowany w ten sposób, aby osoby ubiegające się o przyznanie takiego świadczenia, nie miały wątpliwości, w jakich okolicznościach może nastąpić częściowe lub całkowite zwolnienie z opłat. Przepis prawa miejscowego musi być sformułowany w sposób precyzyjny i czytelny, tak by wynikało z niego, kto, w jakich okolicznościach i jak się powinien zachować, żeby osiągnąć skutek wynikający z tego przepisu.

Ponadto w zakresie upoważnienia ustawowego nie mieści się określenie katalogu podmiotów, na wniosek których zwolnienie od opłat może być dokonane. Kwestia ta jest uregulowana w przepisie art. 102 u.p.s., który stanowi ogólnie o świadczeniach z pomocy społecznej, ale należy go odnosić również do odpłatności bądź zwolnienia z odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 września 2014 r., sygn. akt: I OSK 1218/14, CBOSA, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 7 listopada 2017 r., sygn. akt: II SA/Ol 722/17, CBOSA). Rozważania te należy uzupełnić także o treść art. 102 ust. 2 u.p.s., z którego wynika, że: "Pomoc społeczna może być udzielana z urzędu”.

W § 4 uchwały zapisano: „Decyzję o częściowym lub całkowitym zwolnieniu z odpłatności za świadczone wsparcie krótkoterminowe podejmuje się po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, na podstawie udokumentowanego rodzinnego wywiadu środowiskowego.”. Użyte w art. 97a ust. 2 u.p.s. określenie: „szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat” reguluje zakres upoważnienia ustawowego rady. W ramach tak zakreślonej delegacji ustawowej nie mieści się stanowienie o kształtowaniu procedury dotyczącej udzielenia zwolnienia od opłat. Ponadto zgodnie z art. 55b ust. 7 u.p.s.: „W postępowaniu o przyznanie prawa do usług wsparcia krótkoterminowego nie przeprowadza się rodzinnego wywiadu środowiskowego, chyba że powstaną wątpliwości co do zgodności ze stanem faktycznym treści oświadczenia, o którym mowa w ust. 5.”. W ocenie organu nadzoru regulacja § 4 uchwały ingeruje w materię uregulowaną wyczerpująco w u.p.s. i nie stanowi materii przekazanej organowi stanowiącemu gminy do unormowania w uchwale.

W § 5 uchwały rada uregulowała, iż: „Opłaty za usługi wsparcia krótkoterminowego usługobiorcy lub ich przedstawiciele ustawowi uiszczają w oparciu o pisemną informację z domu pomocy społecznej o ilości godzin lub ilości dni korzystania z usług wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej lub formie pobytu całodobowego, przelewem na rachunek bankowy wskazany w decyzji w terminie do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym świadczone usługi wsparcia krótkoterminowego.”. W ocenie organu

nadzoru powyższy przepis uchwały w zakresie zwrotu: „w terminie do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym świadczone usługi wsparcia krótkoterminowego”, wykracza poza określenie trybu pobierania opłat, o którym mowa w art. 97a ust. 2 u.p.s. Kwestionowany fragment przepisu nie stanowi bowiem o trybie pobierania opłat, ale o terminie ich pobierania.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska Kościana

Burmistrz Miasta Kościana